

JENA-WEIMAR

A Jena-Weimar konstelláció és magyarországi hatásai

2022 július 11. hétfő, MTA Székház, Kisterem

Die Konstellation Jena-Weimar und ihre Wirkungen in Ungarn

Montag, 11. Juli, 2022 Gebäude der Ungarischen Akademie der Wissenschaften

The Jena–Weimar Constellation and Its Impact in Hungary

Monday, 11 July, 2022 Hungarian Academy of Sciences

Az utóbbi két évtized kutatásai – s mindenek előtt az Olaf Breidbach által vezetett projekt keretében megjelent kötetek – Jéna és Weimar 18–19. századi kulturális és tudományos jelenségei között a korábbi interpretációkhoz képest is erőteljesebb szimultanizmusokat, illetve kölcsönösségeket mutattak ki. A schellingi természetfilozófia és a goethei metamorfózis-felfogás hatáselemeit vagy a formálódó geológiai, elektrofizikai vagy kémiai diszciplínák lokális sajátosságait egyaránt feldolgozó kutatások a jénai és weimari hatások recepciótörténeti megközelítéseit is új feladatok elé állítják. Konferenciánk előadásai részben a hatásokat kibocsátó közeg filozófiai és irodalomtörténeti karakterisztikumait térképezik fel, Schelling és Goethe munkásságát középpontba állítva, részben pedig a kortárs magyar recepciótörténet irodalmi és mineralógiai vonatkozásai kapcsán vizsgálják a szakirodalomban egyre gyakrabban Jéna-Weimar konstellációként említett jelenségegyüttes hatásmechanizmusát és leképeződéseit.

Die Forschungen der letzten zwei Jahrzehnte – und vor allem die im Rahmen eines von Olaf Breidbach geleiteten Projekts erschienenen Bände – haben stärkere Gleichzeitigkeiten und Wechselwirkungen zwischen den kulturellen und wissenschaftlichen Phänomenen von Jena und Weimar im 18–19. Jahrhundert gezeigt als in früheren Interpretationen. Auch die Erforschung der Elemente der Schellingschen Naturphilosophie und Goethes Metamorphosenkonzeption oder der lokalen Besonderheiten neu entstehender geologischer, elektrophysikalischer oder chemischer Disziplinen eröffnet neue Zugänge zur Rezeptionsgeschichte der Jenaer und Weimarer Einflüsse. Die Vorträge unserer Tagung bilden teils die philosophischen und literaturgeschichtlichen Besonderheiten des Einflussmediums ab, wobei der Schwerpunkt auf dem Wirken von Schelling und Goethe liegt, teils die in der Literatur zunehmend erwähnte Jena-Weimar-Konstellation.

Research over the last two decades, and above all the volumes published in the framework of the project led by Olaf Breidbach, have revealed stronger simultaneities and reciprocities between the eighteenth- and nineteenth-century cultural and scientific phenomena of Jena and Weimar than previous interpretations. Research on the influence of both Schelling's philosophy of nature and Goethe's concept of metamorphosis, or on the local specificities of the emerging disciplines of geology, electrophysics, or chemistry poses new challenges to researchers examining the impact of Jena and Weimar. The presentations at our conference will partly map the philosophical and literary-historical characteristics of the two intellectual communities, focusing on the work of Schelling and Goethe, and partly examine the impact and reflections of the Jena–Weimar constellation (as it is increasingly referred to in the literature) in the context of the literary and mineralogical aspects of contemporary Hungarian reception history.

TAGUNGSPROGRAMM

10:00–10:15

Benedek Láng

(Vorsitzender der Komitee für Wissenschaftsgeschichte
der Ungarischen Akademie der Wissenschaften):

Conference opening

10:15–10:35

Bruce Matthews

(Bard College, New York):

Schelling's philosophy of nature in connection
with contemporary philosophy and sciences

10:35–10:55

Piroska Balogh

(Eötvös Loránd Universität, Budapest):

18th–19th Century Hungarian Dream Theories in German Context

10:55–11:15

Diskussion

11:15–11:35

Pause

11:35–11:55

Dezső Gurka

(Gál Ferenc Universität, Szarvas):

Ungarische Mineralogen im Umfeld Goethes

11:55–12:15

István Viczián

(Universität Debrecen):

Die Jenaer Studienreise von József Szász und seine Tätigkeit
in der Mineraliensammlung von Domokos Teleki

12:15–12:35

Diskussion